

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

в рік 20 кор.
в пів року 10 кор.
в чверть року 5 кор.
в місяць 170 кор.

За границею:

в рік 16 рублів
або 36 франків
в пів року 8 рублів
або 18 франків

Подвоєне число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми виреші: а не возьмеш мпюста і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1 п. Дамбровського (Хорунщини). Експедиция місцезна в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше на попереднє застереженє.

Рекламці леопечатанія вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надєсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

На вістрію меча!

(X) Справа виборчої реформи рішати ся буде в п'ятницю в палаті вельмож і поставлена ними на вістрію меча Правительство бажало злагодити опір вельмож проти виборчої реформи і внесло в їх палаті предлогу, якою Корона зрікає ся необмеженого права висловленого в законі про репрезентацию державну що до іменованя членів висшої палати. Одне сею предлогою, котра означає найвисше число висшої палати на 180, не лише не вдоволили ся вельможі, але навпаки між ними проявило ся високе роздратованє задля того, що правительство ані словом про се не натякнуло в комісії, а відтак внесло в палаті готову предлогу.

Насуває ся отже мимохіть питанє, чого властиво бажують невдоволені вельможі. Домагають ся они передовсім законного обезпеченя *numerus clausus*, котрий они подають на 170. Плюральну систему уважають они лише яко поруку для обезпеченя *numerus clausus* в посольській палаті і готові від неї відступити. Розходить ся отже лише о чисто технічну справу, щоби найти обезпеченє для *numerus clausus* в таким виді, щоби виборча реформа не потребувала вертати ще до посольської палати. Всі дотепер правительством подавані вельможам поруки уважають они недостаточними. Для того вимагають, щоби міністерство зробило з сего кабінетову справу, якби посольська палата відкинула *numerus clausus*. Окрім того глядять ще поруки і в тім, що бажують прийняти виборчу реформу лише в другім читаню, а третє читанє лишити аж на той час, як уже посольська палата ухвалить *numerus clausus*.

Ще виринула в палаті вельмож і инша думка для обезпеченя. Плюральність мають они відкинути (і тепер уже майже певно, що більшість проти сего там найде ся), але у виборчій предлозі має бути вставлений параграф, що правительство обов'язує ся рівночасно предлошити до саникції виборчу реформу з ухваленим *numerus clausus*. Додаток такого параграфу можна вважати зміною закона і для того повинна би ціла справа вернути з тим додатком до посольської палати. А відома річ, які з бюджетовою провізориєю мало правительство клопоти, в які мусіло входити переговори, щоби усунути наглі внесеня. Чи се не повто-

рило би ся з поворотом виборчої реформи до посольської палати, можна дуже сумнівати ся. Таким способом опір палати вельмож поставив усе на вістрію меча.

З передвиборчих чварів.

Новий виборчий закон, яко в цілості поступовий і свободолобний уважають загально за успіх для соціялістів, а противники виборчої реформи закидували голосно правительству, що оно дало залякати ся натискови з долу і стануло під команду Адлера. Хотяй і як таке толкованє є безпідставне, то всеж таки соціялісти уважають себе ініціаторами засади загального, рівного права голосованя і надіють ся з него як найбільших успіхів для себе.

Вигляди на зріст значіня інтернаціонального соціялізму в Австрії заставив і руских радикалів признати ся до них. До тепер гуртували ся они коло «Гром. Голосу» і становили в протиставленю до соціялістичної «Волі» національну, хлопсько-радикальну групу, признаючи відмінні обставини і відмінні інтереси нашого селянства. Був час, коли «Гром. Голос» заявляв навіть, що не веде борби з духовенством яко станом, а витягає тільки на дневне сьвітло беззглядно всякі надужитя одиниць, належачих до духовного стану. Однак і з тим витяганєм не ішло так гладко. Мимо своїх зносин і завзятости редакция «Гром. Голосу» не була в силі зміж такого численного стану в цілім краю навести більше, як один — два зовсім марненьких випадків якоїсь колотнечі з парафіянами, або якогось торгу за треба. А дуже часто навіть і при тім компромітував ся «Гром. Голос», от як в справі «попа Курпяка», бо виявляло ся, що дописувателі «Гром. Голосу» се злобні і брехливі люди без сорому і чести, які і других честь не вагають ся нарушати низькою брехнею та крутітством.

Ось і в посліднім числі «Гром. Голосу» нема ні одної новинки з тої антипопівської рубрики, та тому запозичив ся він аж з «Рідного Краю», наводячи з него допис про агітацию в церкві якогось православного попа десь в полтавській губернії. Стільки сьвіта, як звідси до Відня і чи є тут ш писати про відчитанє царского указу якимсь попом з Андріївки? Однак як виглядав би «Гром. Голос» без «попа», тому на безрибію і рак добрий! Але за те яку

то «принципіяльну» филипіку вишкварив «Гром. Голос» против попів, що мимоволі мусим спитати: чи се божевільство, чи молодеча нетямучість?

Але зачнім з кінця. Побачивши, що соціялісти підуть тепер горою (?), рускі радикали причипили ся їхнього воза, хотяй се не дуже почесна роля, бути такими непрошеними прихвостнями. Отже афішують тепер себе отверто інтернаціональними соціялістами і відділюють ся зовсім від інших, національних партий. В сій ділі почав «Гром. Голос» містити серию статей під заг. «Чи ділити ся нам?» в якій зараз на початку подана ось яка мудра відповідь на се питанє:

«Русинів в Галичині є три і пів мільона з накладом. Деж ту можливо, щоби всі люди згодили ся, щоби належали до одної партії? Як у такій маленькій родині (гарна родина) біднійші братя йдуть проти богатшого, якому тато з кривдою для других лишив більше маєтку, так і в нашім народі є й богатші й біднійші, є такі, що нічо або мало що (!) роблять, а є й такі і то переважна часть, що мусять у других заробляти. І як у тій родині рідні брата йшли проти богатшого, так і в нас усі бідні повинні лучити ся до купи для оборони своїх прав, своїх інтересів. І той, хто старає ся погодити обі воюючі сторони, не здає собі дуже часто справи (!), що взяв ся не за своє діло. А ті мирителі десятники мирять або хочуть мирити на некористь біднійших (!) Тяжко прецінь припустити, щоби чоловік, якому діє ся кривда, дивив ся, як другий наживає добра коштом его. Так як богатший брат вмовляє в біднійших: По що будемо сварити ся, прецінь ми одного тата сини, кість із кости, кров з крови. Очевидно він говорить се тому, щоби лишив ся сам при добрім куску, так само туманяють бідних мирителі на користь богатих а вони щоб бідували».

Чи можна собі подумати еше найвнійше умотивованє виборчої кирині?! «Гром. Голос» за багато видко числить на безкритичність своїх читачів, коли думає, що такою казочкою покриє властиві наміри і амбіції своїх «політиків». Так само і другий уступ, який як на головну причину тої суспільної нерівности і визиску вказує (*risum teneatis!*) руского попа, доказує, що справді «Діло» мало слухність, називаючи тих «політиків» очайдухами.

І у нас Русинів є такі люди — каже іменно «Гром. Голос» — що накликають до загальної згоди: мужиків з по-

нами, попів з панамі і т. д. Хто хоче, може сему повірити і піти за такими людьми. А тепер скажемо, як може йти разом напр. мужик і піп? Прецінь піп сам ані не оре, ані не сіє, ані жне, ні косить (!), а всьо роблять на него другі (!), отже він дивить ся на те, аби як найбільше використати (!) а як найменше заплатити. Чи видів хто, аби піп нароби́в ся так коли, як робітник на поли (!). Чи виділи ви коли, аби робітник був такий ситий (!) як піп? Ні, ніхто не видів, бо на попа роблять і обітники (!), отже він живе їх працею (!). Робітник робить на себе і на другого, тому не доїдає і не може бути ситий (!).

Якби тільки додатково згадує ся відтак в статі про панів та урядників в місті (на яких кермують ся і самі автори статей в «Гром. Голосі»), що то заробляють місячно аж пятьдесятку, або і сотку і тим способом живуть з хлонскої та робітничкої праці! Але про тих панів згадує «Гром. Голос» тільки тому, щоби зробити рекламу своїм панам, панам агітаторам соціалістичної партії, які в сей спосіб заповідають свої поїздки на села:

«Є однак по містах й такі люди, що хоть їх називають панамі, то однак вони так само працюють тяжко на хліб, вони так само служать у других панів. Їх так само визискують. Через те однак, що вони в місті і можуть більше читати книжок, тому як більше просвічені приходять у вільних хвилях на села і там старають ся відповідними промовама намовити усіх робітників-селян до злуки проти своїх визискувачів, ворогів. Таких людей називають соціалістами і вони та пани кажуть, що вони хотять знищити весь порядок. Так, тоті соціалісти хочуть знищити теперішній порядок, бо тепер робітним людям на сьвітї зле; ті соціалісти хочуть так зробити, аби не було панів але аби кождий, хто хоче жити, працював та відповідно до того діставав заплату. Ті соціалісти, якими так страшуть людей на селі, се такі самі робітні люди, як хлони-робітники, так само тяжко заробляють на хліб. А ходять тому у сурдутах, бо так у місті всі носять ся (!). Таких соціалістів повинні люди на селі дуже радо приймати, бо то приятелі усіх робітних людей».

З державної ради.

На засіданю палати послів ві вчорашній викликало оживлену дискусію внесення пос. Поммера що до поліпшення долі канцелярийних помічників. Внескодавець закидує правительству, що забуло про дотичну ухвалу палати послів еще з перед пяти літ. Ухвалений палатою послів проєкт залягає в палаті панів, яка тепер займає ся плюральностию і numerus clausus, а не журить ся долею канцелярийних помічників. По дискусії, в якій брали голос пп. Резель, Кломпер, Штраухер, Кльофач і Шрайтер, прийнято наглість сего внесення.

Опісля приступлено до нарад над справозданєм бюджетової комісії в справі управильнення становиска і платні кан-

целярийних помічників і помічних робітників. По довшій дискусії прийнято внесення бюджетової комісії. Яко генеральний бесідник пос. Брауер виіс від себе слідууючу резолюцію: зваживши, що закон, реґулюючий платню канцелярийного персоналю з дня 18. грудня 1901 вправді прийнятий палатою, однак не полагоджений палатою панів; зваживши, що розпорядженє цілого кабінету з дня 19 липня 1902 із дня 15. липня 1906 вимагає конечно зміни, палата вимає правительство, щоби предложенє з дня 18. грудня 1901 яко безпредметове, цофнуло і еше сей сесії предложило новий проєкт, як також, щоби аж до хвилі законодатного управильнення справи узгляднило в дорозі розпорядження жадани мужеского і женського канцелярийного персоналю і відповідно підвищило дорожняний додаток принайменше о 100 корон річно. Сповідуючі поверх 3 літ службу канцелярийні робітники повинні стати іменовані помічниками. В голосованю сего резолюцію, як також подібні резолюції пп. Сobotка, Фресля, Кльофача переказано бюджетовій комісії.

Відтак палата взяла під наради внесенє, щоби сейчас розпочати перше читанє бюджетової провізорії. По умотивованю пос. Гросом наглости сего внесення і заявах пос. Штернберґа і гр. Пальфія, ухвалено наглість внесення і самого внесення та приступлено до першого читаня

бюджетової провізорії.

Пос. Кафтан обговорив подрібно потреби Чех в напрямі публичних робіт, вказав на конечність розпочати водні будівлі і дальше удержавленє залізниць та підніс конечність утвореня окремого міністерства публичних робіт.

Пос. Стажинський обговорює широко бюджетову господарку у звязи з економічними завданнями держави, висловлює надію на щедре вивінуванє львівських клінік і заявляє вкінци, що єго сторонництво тільки в сій надії буде голосувати за провізорією, віддауючою правительству средства до правління на сім місяців, що правительство, яке доконує виборчої реформи, постарає ся о переведенє перших виборів в дусі легальности, права, порядку і законів при захованю порядку і публичної безпечности.

На вчорашнім засіданю в середу, ішла дальше дебата над бюджетовою провізорією, а по відчитаню інтерпеляцій та відповідях міністра торговлі Форшта.

Пос. Барвіньський займає перший голос і широко обговорює сумне положенє руских селян. Причиною сего цілковитого, прямо знищення добробуту рільництва у східній Галичині є загальне економічне пересиленє, а спеціальними причинами є: повторюючі ся надто часто в Галичині елементарні нещастя, великі тигарі накладані державою, краєм, повітами і громадами на селян, часті податкові езекуції і обдовженє ґрунтів гіпотечними довгами. Смертельний удар задала рільництву речинцева торговля збіжем. Є конечною річю, щоби правительство приняло ся остаточно до заряджень, які помогли би бідним хліборобам, а точ-

кою тяжести сих заряджень повинно бути корисне розвизанє сусільної квестії, бо селяньський стан є найсильнішою за-порукою против насильних переворотів державних відносин.

Бесідник зазначає дальше, що хибною є думка, немов то виборчою реформою стане розвизана національна квестія в Австрії, або усунена на дальший плян. Як се вже показало ся в ході нарад над виборчою реформою, національна квестія з більшою еше силою зачукає до брам нового парламенту і буде домагати ся засадничої, а справедливої полагоди. Австрия у власнім інтересі мусть справедливо трактувати всі проживаючі в сій державі народности і було би незмірно далекосилою річю під політичним зглядом, колиб здійснено сию ідею.

Щоби осягнути національний мир, є доконечним справедливє переведенє застереженої в законі рівноправности всіх народностей в цілім публичнім житю в уряді і школі, яке до тепер по більшій часті естувало тільки на папери. Бесідник обговорює доконечність забезпеченя національних меншостей і представляє відтак подрібно покривдженє Русинів в Галичині. Пригадує, що також при виборчій реформі трактовано Русинів по мачошиному і заявляє, що серед таких обставин не дивниця, що Русини не мають довіря до правительства і не можуть голосувати за бюджетовою провізорією. Се трактованє Русинів не лежить в інтересі Галичини, ані в інтересі сконсолідованя відносин в Австрії взагалі і великодержавного становиска монархії на зверх.

Відтак промовляли пп. Шрайнер, Прашек, Люкш, Сobotка, а по замкненю дискусії вибрано генеральними бесідниками про пос. Бернрайтера, contra д-ра Адлера. Сей послідний заявив іменем соціалістів, що не уважає відповідним утруднювати становиска кабінету в сій хвилі, хотяй є чимало причин до якнайострійшої опозиції. Обговоривши трудности виборчої реформи, висказує надію, що палата панів послухає апелю цілого населеня і відступить від плюральности, бо на неї соціальні демократи не згодять ся ніколи, навіть в формі плюральности після віку. На numerus clausus бесідник годить ся, хотяй без одупевлення. — На сім покінчено перше читанє провізорії і відіслано предложенє до комісії.

Н О В И Н К И.

— Календар. В пятницу: руско-кат. Патапія, Преди. 3; римо-кат. Томи ап. — В суботу: руско-кат. Пеп. Зб. Пр. Б. римо-кат. Зенона.

— Читальня „Просьвіти“ на жовківськім передмістю у Львові устроує в суботу 22. грудня с. р. в салі тов-а „Gwiazda“ аматорске представленє: Вихованець, комедия в 3 діях зі співама Н. Явчука. Білетів по К 1-60, 1-20, — 80 с і 40 с набути можна вже в пятницу 21. с. м. в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1. а в суботу при касі. Початок о 7. год. вечером.

— Говори Климе, най твоє не гине! Др. МIRON Кордуба, який одержавши відпустку і стипендію, ввіхав на студії на разі до Відня,

відозвав ся в «Ділі» якраз по думці наведеної пословиці. Хотяй не про него була річ, він виступає зі своєю обороною, удає обуреного і кидає обидами тільки хіба на те, аби і про себе дати світові знати! Бож коли в наших статях про університетську справу згадано і єго ім'я, то не з якихсь особистих зглядів, а на стверджене, що справді правительство не відказує ся від матеріальної помочи і увільню аня від шкільних обовязків тих наших людей, що бажають посвятити ся науковій праці. Що в звязи з тим було попередно сказано, що до тепер еще жаден з тих панів, які користали з тої помочи міністерства просвіти, не габілітував ся, се було тільки сконстатованем факту, не обчисленням на обиджене нікого, а тим менше д-ра Кордуби, якому до доцентури еще дальше, як кому иншому. Однак він почув ся спонуканим до ось якої дивоглядної заяви: „Ні се мушу заявити, що я дістав стипендію виключно в ціли написаня одної научної роботи(!), а чи я ту роботу ужию відтак для габілітації(!) чи ні, про се я редакції «Руслана» зовсім не звірював ся. Згадану стипендію дістав я у вересні с. р., тоб-то перед трема місяцями — а всякому чейже зрозуміло, що годі написати наукову працю за час від обіду до підвечерку, як пишуть ся деякі «наукові» розвідки для фейлстону в «Руслані»(!). Пишу се, не щоби оправдувати ся перед інспіраторами згаданой дописи, але щоби знова(!) показати, наглядно, якими способами(!) воює сеся часонись». Поминувши се, що закінчене не держить ся купи з попереднім, і містить в собі інсинуацію, гідну моральної вартости єї автора, ми спитаємо д-ра Кордуби, який еще не написав тої «одної научної роботи», хто єму звірював ся з тим, як пишуть ся наукові праці для фейлстону «Руслана» і як він погодить таку ну-стословню, легководушну критику з науковою повагою, до якої він бодай повинен змагати, коли єї еще до тепер не виробив в собі. Si tacuisses n. Кордуба...

З Тов-а «Сільський Господар» у Львові. Надвичайні загальні збори руского товариства господарского «Сільський Господар» у Львові відбудуть ся для 27. грудня 1906. о 2. год. з полудня в руским духовнім семінарі ул. Коперника ч. 36. в музею з таким порядком дневним: 1) Вступне слово; 2) звіт секретаря; 3) звіт касовий; 4) зміна статута товариства; 5) внески членів. — За виділ «Сільського Господаря» о. Тома Дуткевич, голова, Александр Гарасевич, заступник секретаря.

Ріжчі вісти Звичайні загальні збори Товариства «Руска Бесіда» в Станіславові відбудуть ся в понеділок дня 31. грудня 1906 о 7. год. вечером, зглядно при якім небудь числі членів о год. 8. в комнатах товариства при ул. Голуховского ч. 4 з отсім дневним порядком: 1) Відчитане протоколу з послідних загальних зборів. 2) Звіт з діяльности Виділу. 3) Звіт касовий. 4) Внесенє контрольной комісії. 5) Вибір нового виділу. 6) Внесенє і інтерпеляції членів. — *Виділ.*

Заг. збори тов-а «Руска Бесіда» в Бучачі відбудуть ся в четвер по латинських святах с. в дня 27. грудня 1906 о 7. год. вечером. За виділ о. Д. Пестайко голова. Л. Баллицкий секретар.

Заг. збори «Взаємної помочи учителів» в Косові будуть 22. с. м. о 4. год. в «Рускій Бесіді».

Читальня «Просвіти» в Буринтині відіграє дня 22. с. м. «Наталку Полтавку» і «Настоящих» у власній салі. Початок о 7. год.

Учительське віче відбуло ся вчера у Львові в салі польского тов-а педаг. при участі місцевого і замісцевого учительства. Віче отворив н. К. Яворский, до президії вибрано н. Яна Лєгєнзу головою, а Олекс. Гайдукевича містоголовою. По довшій дискусії ухвалено резолюції в справі жаданя поліпшеня би-

ту народного учительства та в справі потреби скликаня загального краєвого віча учительского.

Іматрикуляція студентів на львівськім університеті покінчила ся ві второк. Відіоручники академиків Русинів зложили заяву що до усуненя ся Русинів від іматрикуляційного акту в суботу по полудни від богословів, а в понеділок рано і по полудни від правників. Ві второк не явили ся Русини зовсім при іматрикуляції слухачів філософії і медицини.

Жидівська конкуренція виборча. На міський округ виборчий Броди-Зборів-Озірна, призначений для жадів, закидають вже єїти, соціялісти і сионісти. Оноді, як доносять з Бродів, був там др. Діаманд зі Львова і мав дві довірочні наради з брідськими соціялістами Також др. Шгауд приїздив до Бродів з нагоди вечерка Махабєів і обговорював з сионістами справу виборів.

Нагороди Нобля, які сего виносять разом 14.480 фр., роздано святачно в Штокгельмі для 10. с. м. Літературну нагороду одержав італійський поет Джіозе Кардуччі, з области фізики став лавреатом Е. Томзон, професор фізики в університеті в Кембрідж, в области хемії проф. Моасан з Парижа, в области фізіології та медицини ор. Сантьяго Роман Калхаль з Мадриту і др. Каміль Іольгїзі з Павії. Рівночасно норвєский стортінг, котрому на основі завіщаня Нобля прислугув то право, признав мирову нагороду президентови Сполучених Держав північної Америки, Рузвельтові. Президент стортінгу зазначив в промові, що головню переведенє російско-япаньского мира звернуло увагу на Рузвельта. — Джіозе Кардуччі був професором італійської літератури на університеті в Больонї і се становище покинув тому кілька літ по причині глубокого віку (тепер єму 70 літ). Попри цїнних працях з історії літератури придбали єму славу «Гимни до сатани» із р. 1866 а ще в більшій мірі «Odi barbari», в котрих щасливо наслідував староклясичні форми. Йосиф Томзон, як професор досьвідовой фізики, вславив ся своїми здобутками в области електричности та магнетизму. Він поставив теорію електронів, властивих елементів, що викликають електричні явища. Геєрик Моасан, професор хемії в Сорбонї, здобув єобі в науковім світі велику славу студиями над флюором. В кругах лайків придбав собі славу уєніщними пробами штучного твореня дорогих каменів, м. и діамантів, які нічим не ріжнють ся від правдивих. К. Іольгїзі вславив ся відкритєм бакциля маляричной фебри, зноєаж Сантьяго Роман видав анатомічні компендії і займає ся мікрографічними студиями.

Страшна бійка з опришками. В селі Бочківцях, хотиньского повіта, появило ся оноді трех чужих мужчин і жадало у віїта, аби їм дав громадські підводи. Віїтови видали ся они підозріними і тому приказав їх замкнути до арешту. По дорозі до арешту они зістрілили присяжного і утїкли до ліса. За опришками пустило ся здоганяти кількадесять селян з колами і косами, але не могли приступити до узброєних в револьвери, поки они не вистріляли всіх набобів. Чотирох селян упало тимчасом від куль опришків. Розлючені селяни били опришків, доки дихали і лишали в лісі три безобразні мася людських тіл.

Новий винахід. Проф. фізики Мораж в парискій Сорбонї демонстрував оноді свій винахід пишучого телефону. Іменно при помочи відповідного приряду голос з телефону утравлює ся в писарських знаках, подібно як при телеграфі, які легко відчитати. Проба нового винаходу повела ся добре.

Сербский шеф секції злодієм. З Білгорода доносять, що касєра міністеретва скарбу, Петровича, потягнуєно недавно до одвічальности за брак в касї 10.000 фр. Касєр зва-

лив вину за то на шефа секції Манольовича, а з тої причини прийшло між ними до поганой бійки. Наслідком того скандалу було спенсіонованє тих обох панів. Тепер при слідстві шеф секції признав ся до крадіжки.

За єго жито, ще єго побито. Наслідник німецкого престола мав переїздити оноді зєлїзницею через Чехи, а що то мало бути рано, то замовлено в одній з реставрацій на меншій стації сніданє для князя і єго свити. Відний реставратор, Чех родом, аж скакав з радости, що така честь спаде на єго реставрацію. Мусїв за те поставити ся, купив нові фраки для кельнерів і для себе, спровадив особисто з Праги новіське начивє столове, пристроїв реставрацію і ждав на гостя. Князь приїхав, зів сніданє разом з своєю свитою і навіть головою не кивнув в подяку зїгнуєному в двоє Чехови, котрий надїв ся що найменше якого відзначеня. Рахунок за сніданє післав реставратор до маршалка двора і начислив там 160 К належитости. Князєви видало ся се за богато. Гроші вправді заплачено, але внесено жалобу на реставратора через німецкого консула в Празї, а наслідком сего дирекция зєлїзниць вивовїла реставраторови винайм. Реставратор тимчасом вже зложив був тих 160 корон на убогих міста, аби тим чином зєлїчати хвилю гостини високого гостя. Коли єму вивовили винайм реставрації, він понав в розпуку. За порадою других подав просьбу до маєстату і поїхав особисто до наслідника австрійского престола архієв. Франца Фердинанда, розновїв все з подробицями та представив, що 160 К не були навіть половиною коштів, які він поробив з причини сніданя німецкого князя. Аж за встановленєм ся архієкнязя міністер зєлїзниць пофнур вимову реставраторови.

Сїрники дорожїють. З Відня доносять, що фабриканти шведских сїрників ухвалили піднести ціну о корону на 1000 коробок.

Пожар бацилі В Пітербурзі в півн. Ариці вибух недавно пожар в міскім шпиталі і дістав ся до лябораторії, де був склад фляциязі зєлїзничїми бацилїв, як чуми, холєри, туберкулїв, жовтої пропасниці і т. п. Прикликана пожарна сторожа пригасила огонь, що знищив лябораторію. Цїлу сторожу відтак дезінфекціоновано і зєлїцьовано, гумовї вужі та мундури спалєво, а сикавки піддано також дезінфекції. В місті настав переполох. В одній хвилі викуплено всі охоронні та дезінфекційні средства, так що треба було телеграфувати до Нового Йорку по нові засоби.

З зєлїзниць. Зарядженє оголошенєм з дня 29. падолиста с. р. ч. 131497 скороченє часу вільного від складового на стації Перемишль зїтавердило ц. к. міністерство зєлїзниць рескриптом з дня 7. грудня с. р. ч. 63322/16 а.

Дрібні вісти. При доповняючих виборах соймового посла з м. Коломиї на 3.200 виборців голєсувало 1200. Вєї голєси дістав н. Ян Кляський, бурмистр Коломиї. Опозиция усунула ся від виборів. — На Поділю знова збанкрутували два жиди-посєсори, а се посєсори в Швайківцях і в Вигнанї.

Репертуар руского театру в Дрогобичи. В суботу 22. с. м. «Катєрина», опера народна в 3 діях Аркаса і «На сївожатї», народна картина зі співами в 1 дії Яновської.

В неділю 23. с. м. «Суєта», найновїша комедия Карпенка Карого в 4 діях.

Репертуар міского театру у Львові. В четвер: «Євангєліман», оп. Кінцля. В пятницю «Корєлева Татр».

Посмертні оповїстки.

— Ярослав Леонїд Ніжанковський, урядник Товариства взаїмних обезпечєнь «Дністер» у Львові і член многих руских товариств, упоїв ся дня 17. грудня 1906 року в 36. році житя. В. с. н!

Від 37 літ єствуючий

ГОДИНИКАРСКО-ЮВІЛЕРСЬКИЙ МАГАЗИН

ЮЛІЯНА ДОМБРОВСЬКОГО
у Львові, ул. Гетманська ч. 4.

поручає брилянти, перли, золоті і срібні вироби заручинові перстїнці, шлюбні обручки, будильники, всякі годинники в великїм виборі з першорядних свїтових фабрик по найнижших цінах.

— Кекиля Кушин, жінка пароха в Спичкові, заліщицького повіта, упокоїла ся дня 6. с. м. в 61. р. житя. В. І. п.

Телеграми

з дня 20. грудня 1906.

Відень. Духовні члени палати послів зібрали ся вчора на нараду в справі конгруальної пропозиції.

Відень. Пасивний опір поштової служби стрічає перепони, бо т. зв. сертифікати с. с. в численні підфіцери відказують співучасти в пасивній опорі з огляду на службові кари.

Париж. Націоналістичний депутат Готіс пропонує в дневнику L'Esclair, аби 200 депутатів, котрі противили ся підвищенню посольських дият, складало річну надбавку 6.000 франків до спільної киборчої каси. Тим чином збере ся виборчий фонд, який при кожних виборках виносив би около 2 мільони франків.

Вогуродзіча дзевіча

а історичні висновки д-ра Шурата.

(В інтересі історичної правди).

Налісає

Богдан Барвіньский.

Дальше).

Другош оповідає, що як лише заграла сурми до бою, »regius universus exercitus« почав співати »patrium carmen Bogu Rodzicza«. Др. Шурат виходячи з погляду, що сло »regius universus exercitus« означають зарівно польське, як і литовско-руське військо, а хочаби доказати, що пісню »Вогуродзіча« співало тільки литовско-руське військо, старав ся на основі Літописи Биховця наперед доказати, що з цілого війська, яке було під Гривальдом, рушило до бою і то на розказ Витовта, литовско-руське військо. Та я вже вкше виказав, що після Літописи Биховця рушило до бою якраз ціле військо, а литовско-руське розпочало перше тільки боротьбу, що занотоване і у Другоша. Мущу ще зазначити, що військова дисципліна, особливо в часі війни, вимагає сего, щоб всі слухали розказу одного вождя. Очевидно й Витовт, хоч був вождом власного війська, яке не було, як побачимо, королівським війском, мусів чекати на розкази Ягайла, який був на чальним вождом і свого війська і тих військ, які йому прийшли в поміч. Витовт міг дати розказ своїм військам вдарити на ворога тоді доперва, як вже всі війська дістали розказ рушити до бою і такий розказ дав Витовт дійсно, як ми се бачили. З Другоша знаємо одначе, що Витовт просив Ягайла, щоб він дав знак до бою (Długosz: Hist. Pol. IV, ст. 47), бо ціле військо »non nisi tamen signo a Rege accepto, cum hoste discernere honestum ducebat« (ibid. ст. 48). Ягайло дав розказ для всіх військ »in pugnam procedere et signa capere, praeliumque inchoare« (ibid. ст. 51). Служби Божої вкслунав Ягайло ще перед тим, заким військо ладилась до бою (ibid. ст. 37), отже розказ видав вже потім.

Дальше старав ся др. Шурат доказати, що пісня »Вогуродзіча« не була »patrium carmen« для »цілого війська«, бо оно не належало до одної нації і не »мало одної спільної втчини«, а могла бути вітцівською тільки для одної часті »цілого війська«, се є для литовско-руського війська. Притім одначе др. Шурат не здавав собі здаєть справи з сего, що й саме литовско-руське військо не було одної нації, хоч і цитує з Літописи Биховця, що під Гривальдом був Витовт »so wsim i swami Litowskimi y Ruskimi, y z moshimi Tataru Ordyńskimi« (Narbutt: Pomniki ст. 39). Що до слів д-ра Шурата: »Та літопись каже виразно, які — то війська складались на ціле королівське військо під Гривальдом«, мущу зазначити, що про те вкше далеко виразнійше Другош (Hist. Pol. IV, ст. 15 і 37-42), не треба було отже й тут сягати до літописи 2-ої пол. XVI ст. Але вернім до річі. На литовско-руське військо, яке привів Витовт, складались Русьни, Литовці, Жмудини і Татари (ibid. ст. 41). Річ очевидна, що Татари не мо-

гли співати пісні »Вогуродзіча« та се на всякий випадок годилось було хочби мимоходом зазначити. Тоді був би др. Шурат певно не вразив ся на квиви зі сторони проф. Брікнера, що »wedle wywodów autorów polskich, Tatarzy ją śpiewali pod Grunwaldem właśnie« (Słowo polskie 1906, ч. 440 »Najnowsza mistyfikacja«) та, не був би потрібував називати сего висказу »безличною брехнею« (Діло 1906, ч. 203 »Наукова реценза проф. Брікнера«). З литовско-руського війська віднадають отже Татари, остають Литовці з Жмудинами і Русьни. Що до язика пісні »Вогуродзіча« твердить др. Шурат в своїй студії, що написана она по науковій термінології — в западно-руській мові (ст. 1). Коли так, то загально могли співати пісню в тій мові тільки Русьни, для яких она була загально зрозумілою, а проте для них ся пісня могла бути »patrium carmen«. Але де має др. Шурат докази на се, що она була зрозумілою для всіх Литовців, що проте Литовці могли її співати яко »patrium carmen?« Виравді вкше др. Шурат про »западно-руську мову« (ст. 22) так: »Коли Литва покорила сусідні руські землі і в слід за тим сама духово підчинилась покоренням, руська мова стала державною мовою не лиш в западних сторонах, але і взагалі на Литві. Навій пишуть ся вкши грамоти, всякого рода офіціальні і приватні письма. Нею говорять і пишуть Ягайло, Витовт і пізнійші Ягайлови аж до Жигмонта Августа«.

(Дальше буде).

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і каварня — 119 ул. Сикстускої і Косюшка у Львові.

Приїхали дня 18. і 19. грудня: Олена Шмідт з Дорної-Ватри, Конст. Малинович зі Станиславова, Роб. Гребель зі Львова, Ал. Сивуляк з Тернополя, Евген Гузар в Відні, Стеф. Дрогомирецький зі Станиславова, Мих. Станько з Ярослава, о. Михайло Грушкевич з Боянця, Ізидор Шмерлявич з Тернополя.

— Скарбник львівського »Сокола« має на предж білети до Фізизера по низьких цінах Провізія з білетів призначена на дохід »Сокола«.

Рухові вирави в львівськім Соколі.

Члени: Понеділок, середа, п'ятниця від 7—8. Члениці: Второк, четвер, субота від 4—5. Хлопчики: Понеділок, середа, п'ятниця від 5—6. Місячна оплата одна корона. Приходіть і вправляйте!

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переконання папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі папирний сховок до виключного ужттку і під власним ключем, де безлично і дискретно переконувати може своє майно або важкі документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійший зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Вина угорскі

червоні або білі, приємного смаку, запевненої якости і природної чистоти; сегорічні 1.70 злр.; з 1903 — 1.80 злр.; з 1902 — 1.95 злр.; з 1879 — найліпшої якости 4.90 злр. все в бочівках пошт. поємности 4¼ літр. franco до кожної поштової стації доставляє:

L. Alfnei, Versecz 4. Ungarn.

(5—10)

Антін Хойнацкий

книгар, Львів, Арсенальска ч. 6

(побіч костела оо. Домініканів)

приймає всякі замовлення на книжки, ноты, образи, часовиси і анонси і висилає такж можливо скро будь то за посліплатою, будь то за попередним надісланем належитости.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

з Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40 5:45, 9:05*
» Кракова	2:31*, 5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40 9:30*
» Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
» Лавочного	7:29, 11:50, 10:50*
» Рави рускої	7:50, 4:50
» Станиславова	8:05
» Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
» Яворова	8:18, 4:37
» Коломиї	10:05
» Ряшева	10:35

На Підзамчє.

» Підволочиск	7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16*
---------------	---------------------------------

Зі Львова з головного двірця відгодять:

До Кракова	12:45*, 1:—*, 2:45, 6:35*, 8:25 10:05*
» Іцкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
» Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*
» Яворова	6:55, 6:—*
» Лавочного	7:30, 2:30 6:25*
» Самбора	8:55, 4:15, 10:51
» Станиславова	9:10*
» Белзця	10:45
» Ряшева	4:05
» Коломиї	3:30
» Рави рускої	7:25*, 11:35*
» Стрия	11:10*

З Підзамчя:

» Підволочиск	6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.
---------------	-----------------------------------

Примітка. Поїзди посильні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є назначені звяздкою. Пера нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклада їзди ітд. можна набувати через ціллий день в міскім бюрі ц. к. державних залізниць, пасаж Гавмана ч. 9.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15. до 31. грудня 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.